

Newsletter analityczny nr 24 (17–30.03.2015)

Program „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego

**Najważniejsze wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu
17 – 30 marca 2015r.**

Niewątpliwie najważniejszym wydarzeniem mijających dwóch tygodni było poparcie przez głowy państw członkowskich UE propozycji unii energetycznej oraz osiągnięcie konsensusu w sprawie terminu wejścia w życie rezerwy stabilizacyjnej dla unijnego rynku pozwoleń na emisję CO₂.

Komentarz:

W tle dalszej walki o poprawkę prosumencką toczy się także batalia o współspalanie. Obecnie, polski system wspiera współspalanie węgla z biomasą, czego efektem jest gigantyczny popyt na biomasę. Nie pochodzi ona jednak od polskich rolników, lecz jest importowana z tak egzotycznych krajów, jak Indonezja, Liberia, Tunezja, Ghana, czy Togo. W ostatnich latach zaobserwowano dynamiczny przyrost zarówno wielkości importu, jak również i jego wartości. Brak precyzyjnych danych powoduje jednak konieczność szacowania tego zjawiska. Według szacunków w 2014 roku wartość importu biomasy wyniosła prawdopodobnie około 350 mln złotych¹. Import zaspokaja potrzeby dużych grup energetycznych, które wykorzystują biomasę do jej współspalania z węglem. W związku m.in. z powyższymi uwarunkowaniami, ten typ OZE wydaje się być więc najmniej korzystny zarówno dla bezpieczeństwa energetycznego, jak i sytuacji gospodarczej, także na wsi.

Dlatego też pozytywnie należy ocenić wprowadzenie przez ustawę o OZE współczynnika wsparcia dla współspalania na poziomie 0.5, co sprawia, że zmniejszy się opłacalność tej formy pozyskiwania energii. Pozwoli to jednocześnie na rozwój do niedawna marginalnych form OZE. Ustawa o odnawialnych źródłach energii wspiera wykorzystanie biomasy zarówno przez biogazownie, jak również w spalaniu biomasy. Charakter wsparcia

¹ Obliczenia własne na podstawie danych szacunkowych.

promuje jednak rozwój małych lokalnych instalacji, dla których opłacalny jest transport biomasy z odległości do 50 km. Oznacza to, iż stanowi to szansę na aktywizację polskiej wsi w tym zakresie.

Podczas konferencji zorganizowanej przez [Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej](#) 21 marca w Jasionce odbył się panel pt. „*Energy policy and rural development*” podczas którego kwestie te były szeroko dyskutowane z perspektywy wzmocnienia bezpieczeństwa energetycznego i rozwoju Polski. Wskazywano na szanse takie jak np. możliwość wyprodukowania w Polsce nawet 8 mld m³ biometanu rolniczego, co może ograniczyć import gazu z Rosji (który w 2013 roku wyniósł 9,3 mld m³). Należy jednak pamiętać, iż istotnym ograniczeniem w wykorzystaniu biomasy na poziomie lokalnym jest zmienność cen produkcji rolnej, która jest równie wysoka jak ceny ropy naftowej i gazu, co wynika z elastyczności popytu i podaży. Powoduje to, iż występuje duże ryzyko inwestycji w sektor biogazu, czy biomasy przy gwarantowanej cenie odkupu energii, które będzie ponoszone właśnie przez inwestorów. Dla porównania, ceny energii pozyskiwanych z takich źródeł, jak słońce, wiatr, czy geotermia nie są aż tak uzależnione od sytuacji rynkowej. W obecnej sytuacji najkorzystniejszym z punktu widzenia ekonomii i bezpieczeństwa energetycznego jest więc wsparcie energetyki rozproszonej, opartej na systemach hybrydowych dające szansę inwestorom na przetrwanie wzrostu cen na rynku biomasy, ale również poprawiają elastyczność i stabilność systemu energetycznego. Reasumując, w przypadku realizacji takiego scenariusza, polska wieś może w przyszłości odgrywać istotną rolę we wzmocnieniu bezpieczeństwa energetycznego Polski i realizacji zobowiązań redukujących emisję CO₂.

Inne istotne wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu

17 – 30 marca 2015 r.:

Europa i świat:

17.03 – Rewersowe dostawy gazu przez Węgry na Ukrainę osiągnęły rekordowy poziom 7,4 mld m³ na dobę.

17.03 – Indie i USA poinformowały o wejściu w życie postanowień uzgodnionego w styczniu b.r. Programu Rozwoju Energetyki Odnawialnej oraz Programu Badań nad Energetyką Odnawialną.

17.03 – Nadzwyczajne zgromadzenie wspólników spółki „Sarmatia” wyraziło zgodę na podniesienie kapitału zakładowego o 3,6 mln PLN i przeznaczenie tych środków na rozwój projektu rurociągu Brody-Adamowo.

17.03 – Dr Rafał Trzaskowski, minister ds. europejskich przyznał, że część państw członkowskich jest przeciwna zapisom ws. transparentności umów gazowych.

17.03 – W Turcji rozpoczęła się budowa gazociągu Transnatolińskiego.

19.03 – Według szacunków agencji Interfax, próby powstrzymania przez Gazprom dostaw rewersowych na Ukrainę kosztowały spółkę około 6 mld USD, czyli o 1,5 mld USD więcej niż wynosi dług Ukrainy wobec dostawcy.

19.03 – Barack Obama podpisał dekret zakładający obniżenie emisji gazów cieplarnianych przez rząd i agencje federalne USA o 40% do 2025 roku.

19.03 – Podczas szczytu UE poparto strategię budowy unii energetycznej.

19.03 – Ministerstwo Gospodarki Niemiec rozważa nałożenie dodatkowej opłaty klimatycznej na elektrownie węglowe emitujące zbyt dużo CO₂.

20.03 – Zdaniem Michaela Punke, amerykańskiego ambasadora USA przy WTO, umowa TTIP pozwalając na eksport gazu ziemnego z USA do UE przyczyni się do zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego wspólnoty.

23.03 – Chińskie władze zadeklarowały, że do końca roku w kraju powstanie około 17,8 GW nowych instalacji fotowoltaicznych.

25.03 – Chiny zapowiedziały zamknięcie ostatniej węglowej elektrowni w Pekinie w 2016 roku.

25.03 – Według agencji Platts, Komisja Europejska planuje jesienią przedstawić propozycje wariantów wspólnych zakupów gazu przez kraje UE.

25.03 – Przedstawiciele państw UE osiągnęli porozumienie ws. wejścia w życie rezerwy stabilizacyjnej dla unijnego rynku pozwoleń na emisję CO₂, które będzie miało miejsce w 2021 roku.

26.03 – Grupa BMW ogłosiła, że 51% energii wykorzystywanej przez koncern pochodzi obecnie z OZE. Docelowo, firma chce pozyskiwać 100% energii ze źródeł odnawialnych.

27.03 – Miguel Arias Canete, komisarz ds. energetyki i klimatu, poinformował, że do końca roku zostaną przedstawione propozycje regulacji mających zabezpieczyć UE na wypadek kryzysu dostaw.

28.03 – Na całym świecie po raz kolejny przeprowadzono organizowaną przez WWF akcję „Godzina dla Ziemi”.

30.03 – Przed Trybunał Sprawiedliwości UE trafił pozew Komisji Europejskiej przeciwko Węgrom. KE domaga się kary za brak transpozycji dyrektywy o efektywności energetycznej.

30.03 – Jean Claude Juncker, ze względu na stan zdrowia odwołał swoją wizytę w Kijowie. W zamian za to, w tym mieście odbędzie się zaplanowany na 27.04 szczyt UE-Ukraina

Polska:

18.03 – Wojciech Kowalczyk, pełnomocnik rządu ds. restrukturyzacji branży węglowej przyznał, że nie sprzeciwi się wyprzedawaniu zapasów węgla przez Kompanię Węglową.

18.03 – Ministerstwo Gospodarki zapowiedziało nowelizację ustawy o OZE, która ma mieć związek z doprecyzowaniem przepisów związanych z tzw. poprawką prosumencką.

19.03 – Maciej Bando, prezes Urzędu Regulacji Energetyki stwierdził, że „wprowadzenie ustawy o OZE z poprawką prosumencką doprowadzi do wzrostu cen energii”.

20.03 – Andrzej Duda, kandydat na Prezydenta RP, podczas konferencji w Katowicach stwierdził, że postulowana przez UE dekarbonizacja gospodarki jest „zamachem na polski Śląsk”.

20.03 – Ewa Kopacz zapewniła, że Polska w najbliższym czasie nie będzie rezygnować z węgla, lecz będzie skupiała się na zmniejszaniu emisji CO₂ do atmosfery.

20.03 – Według Olgerda Dziekońskiego, ministra w Kancelarii Prezydenta RP, konkluzje szczytu UE nie są zagrożeniem dla polskiej gospodarki, bowiem został w nich zagwarantowane m.in. prawo do decydowania o kształcie krajowego bilansu energetycznego.

23.03 – W ocenie części prawników, propozycje porozumień trójstronnych Nowej Kompanii Węglowej są nie do zaakceptowania dla uczestniczących w nich podmiotów.

23.03 – PGNiG zaprezentowało nową metodę szczelinowania mogącą doprowadzić do uzyskania większych przepływów gazu z odwiertów łupkowych.

24.03 – W ramach realizacji programu KAWKA, Bydgoszcz przeznaczy w latach 2015-2018 38 mln PLN na inwestycje mające na celu poprawę jakości powietrza w mieście.

24.03 – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska opublikowała raport, z którego wynika, że stosowanie metody szczelinowania hydraulicznego w wydobyciu gazu łupkowego nie powoduje długotrwałych negatywnych skutków dla środowiska.

25.03 – Paweł Wójcik, wiceprezes Klubu Publicystów Ochrony Środowiska, podczas debaty nt. zmian klimatycznych stwierdził, że „w obecnym tempie świat zmierza w kierunku wzrostu temperatury o 4°C pod koniec XXI wieku, co może mieć katastrofalne skutki”.

25.03 – Ministerstwo Gospodarki opublikowało wyniki finansowe górnictwa węgla kamiennego w 2014 roku. W ocenie ekspertów potwierdzają one tezę o kryzysie w branży górniczej.

26.03 – Zdaniem Marcina Korolca, wiceministra środowiska i pełnomocnika rządu ds. polityki klimatycznej, porozumienie ws. utrzymania daty wejścia w życie rezerwy stabilizacyjnej należy uznać z sukcesu Polski.

27.03 – Związek Zawodowy Górników w Polsce i Zrzeszenie Związków Zawodowych Energetyków przedstawiły oświadczenie, w którym oceniono przyjęty projekt Unii Energetycznej jako zagrażający polskiemu sektorowi górnictwu.

30.03 – Według „Rzeczpospolitej”, główny wykonawca gazoportu w Świnoujściu, firma Saipem zadeklarowała gotowość do zakończenia inwestycji latem 2015 roku.

Warszawa, 30 marca 2015r.

dr Krzysztof M. Księżopolski – Szef Programu „Bezpieczeństwo Energetyczne i Polityka Klimatyczna” OAP UW, autor książek „Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw” (2004), „Bezpieczeństwo ekonomiczne” (2011), redaktor naukowy publikacji „Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej” (2012) i „Odnawialne źródła energii w Polsce. Wybrane problemy bezpieczeństwa, polityki i administracji” (2013), współautor podręcznika „Ekonomika bezpieczeństwa państwa w zarysie” (2014), autor wielu artykułów poświęconych zagadnieniu bezpieczeństwa i klimatu.